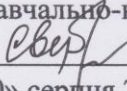

**КОЛЕДЖ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»**

Музично-педагогічне відділення

**Циклова комісія викладачів дошкільних психолого-педагогічних
дисциплін**

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора
з навчально-виробничої роботи
 Валентина СВЕРЛОВИЧ
«30» серпня 2024 року

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора з навчальної роботи
Оксана КОГУТЮК
«30» серпня 2024 року

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

15. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

освітньо-професійної програми **Дошкільна освіта**
підготовки **фахового молодшого бакалавра**
за галуззю знань **01 Освіта / Педагогіка**
спеціальності **012 Дошкільна освіта**

Вінниця 2024

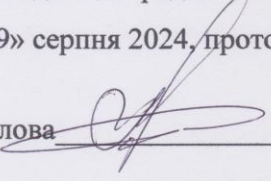
Програма освітнього компонента 15. Практична підготовка з підготовки фахових молодших бакалаврів за галуззю знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта

РОЗРОБНИК:

Валентина БЕВЗ, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

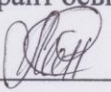
СХВАЛЕНО

Методичною радою Коледжу фахової передвищої освіти
«29» серпня 2024, протокол № 1

Голова канд. пед. наук, доц. Андрій КРИЖАНОВСЬКИЙ

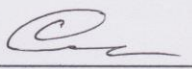
ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми Дошкільна освіта

 доктор філософії Марина СОРОЧАН

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії викладачів дошкільних психолого-педагогічних дисциплін

«28» серпня 2024, протокол № 1

Голова циклової комісії Ольга КЛИМЕНКО

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика освітнього компонента	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 20	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Статус освітнього компонента Обов'язковий	
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта		
		Рік підготовки: 1 – й; 2 – й – на базі 11 класів; 3 – й; 4 – й – на базі 9 класів.	
		Семестр: 1,2,3,4 - на базі 11 класів; 5, 6, 7, 8 - на базі 9 класів.	
		Аудиторні	Практичні
		160	160
Загальна кількість годин – 600	Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота 440	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи здобувача освіти –		Вид контролю: залік	

2. Мета, завдання, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета, завдання освітнього компонента

Метою педагогічної практики є формування у здобувачів освіти початкових професійних компетентностей шляхом спостереження, аналізу та практичного залучення до організації та проведення режимних процесів та занять у закладах дошкільної освіти; розвиток навичок підготовки, планування, проведення та аналізу режимних процесів та занять, а також формування педагогічних умінь, необхідних для роботи з дітьми дошкільного віку, зокрема вміння сприяти їх всебічному розвитку та соціалізації різними педагогічними методами та прийомами.

Завдання освітнього компонента 15. Практична підготовка:

- 1 навчання творчо застосовувати набуті теоретичні знання при проведенні різного роду роботи з дітьми;
- 2 формування навичок спостереження і аналізу педагогічної діяльності, вміння осмислювати і використовувати передовий педагогічний досвід;
- 3 вироблення прагнення до пошуку найбільш ефективних методів виховання і навчання дітей;
- 4 засвоєння навичок роботи з дитячим колективом з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, а також роботи з батьками;
- 5 розвиток професійних здібностей майбутніх вихователів, їх інтересу до педагогічної роботи, до професії педагога, до дітей.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях

2.2.2. Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей

розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 7. Здійснення безпечної діяльності.

ЗК 8. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 9. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК 10. Здатність до творчого пошуку та реалізації нових ідей до самопрезентації та презентації результатів своєї професійної діяльності, критично мислити.

2.2.3. Спеціальні (фахові компетентності)

СК 1. Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК 2. Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК 3. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в докільді, навичок орієнтування на сталий розвиток.

СК 4. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку основ здорового способу життя, здоров'язбережувальних навичок.

СК 5. Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК 6. Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК 7. Здатність до формування елементарних логіко-математичних уявлень у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК 8. Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК 9. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК 10. Здатність до розвитку мовлення у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку та їхньої взаємодії з однолітками та дорослими.

СК 11. Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

СК 12. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку елементарних уявлень про різні види мистецтва та засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності в різних видах мистецтва

СК 13. Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК 14. Здатність до саморозвитку та самореалізації з використанням перспективного педагогічного досвіду, освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК 15. Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу

СК 16. Здатність до позитивної мотивації щодо майбутньої професійної діяльності, інтерес до педагогічної роботи, готовність до продовження навчання за наступним рівнем освіти.

2.3. Результати навчання

2.3.1. Програмні результати навчання за ОПП

РН 1. Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини.

РН 2. Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, з використанням інформаційно-комунікативних технологій, виконувати експериментальні проекти, курсові роботи.

РН 3. Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

РН 4. Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти

РН 5. Виявляти та узагальнювати результати різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку з використанням педагогічних технологій.

РН 6. Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм.

РН 7. Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

РН 8. Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН 9. Визначати завдання, зміст специфічно дитячих видів діяльності (предметно-практичної, ігрової, пізнавальної) та організовувати їх відповідно до освітніх програм.

РН 10. Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН 11. Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН 12. Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії.

РН 13. Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності.

РН 14. Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН 15. Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

РН 16. Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку різного рівня розвитку.

РН 17. Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур.

РН 18. Організовувати та розділяти предметно-просторове розвивальне середовище на осередки діяльності в групах дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН 19. Аналізувати перспективний педагогічний досвід в системі дошкільної освіти та використовувати його в подальшій роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН 20. Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти

РН 21. Використовувати базові знання з філософії, історії, права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й умінь їх використовувати в професійній і соціальній діяльності; усвідомлювати роль довкілля для життя і здоров'я людини, дотримуватися здорового способу життя.

РН 22. Дотримуватися усіх норм сучасної української мови у процесі ведення усної чи писемної професійної комунікації; використовувати іноземну мову як засіб комунікації в полікультурному середовищі.

2.3.2. Результати навчання за освітнім компонентом

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні **знати:**

- вікові особливості дітей дошкільного віку;
- особливості організації та проведення режимних процесів у групах дошкільного віку;
- особливості організації різних видів діяльності дітей дошкільного віку та методи керівництва ними;
- зміст, форми та методи навчання й виховання дітей дошкільного віку, оптимальні для здійснення їх різнобічного розвитку;
- особливості керівництва освітнім процесом в ЗДО, здійснення організаційно-педагогічної, методичної та контрольної діяльності;

уміти:

- планувати та організовувати освітній процес у різних вікових групах ЗДО;
- здійснювати процес виховання й навчання таким чином, щоб він сприяв особистісному розвитку дитини дошкільного віку;
- організовувати дитячий колектив, проводити індивідуальну роботу з дітьми;
- аналізувати режимні процеси, заняття з різних розділів освітньої програми, надавати рекомендації щодо їх проведення;
- проводити різні форми методичної роботи в ЗДО;
- організовувати та проводити просвітницьку та консультативну роботу з

батьками вихованців.

3. Програма освітнього компонента

ОК 15	Практична підготовка		
3.1	Спостереження і пробна практика в групах дітей раннього віку	3	Залік
3.2	Літня педагогічна практика	4	Залік
3.3	Спостереження і пробна практика в групах дітей дошкільного віку	9	Залік
3.4	Переддипломна педагогічна практика	4	Залік

3.1 Спостереження і пробна практика в групах дітей раннього віку.

Метою педагогічної практики в групах дітей раннього віку є поглиблення знань студентів з фахових дисциплін, оволодіння ними сучасними методами та формами організації освітньо-виховного процесу в групах дітей раннього віку, формування професійних умінь на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, виховання потреби постійно поповнювати власні знання в галузі майбутньої професії та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Завдання практики полягають у тому, щоб:

- навчити здобувачів застосовувати одержані в коледжі знання в навчально-виховній роботі з дітьми раннього віку;
- формувати систему педагогічних умінь, необхідних для виконання функції педагога: уміння планувати зміст роботи, цілеспрямовано відбирати методи роботи та прийоми організації світньо-виховного процесу та взаємодії з батьками в розвитку та вихованні дітей раннього віку, створювати умови для цікавого та змістовного життя дітей, забезпечувати охорону та зміцнення їх здоров'я;
- вчити здобувачів виконувати намічену мету виховання та розвитку, передбачати її результати;
- навчити самостійно проводити розвивальну та виховну роботу з дітьми, спираючись на знання курсів дитячої психології, дошкільної педагогіки, анатомії, фізіології та гігієни дітей дошкільного віку, педіатрії, виховання дітей раннього віку, методик навчання та виховання дітей дошкільного віку;

- формувати уміння, налагоджувати співпрацю з родинами щодо забезпечення розвитку та виховання дітей раннього віку;
- формувати уміння використовувати різні форми роботи з батьками: бесіди, консультації тощо;
- виховувати у здобувачів любов до педагогічної професії, стимулювати до поглиблення педагогічних знань та удосконалення педагогічних здібностей;
- формувати турботливе ставлення до дітей, їхнього розвитку та здоров'я; вчити проводити психолого-педагогічне спостереження за рівнем розвитку обраної дитини і подальше написання психолого-педагогічної характеристики на неї.

ПСИХОЛОГІЯ

Ранній вік

Діяльність дітей: предметна (дії з предметами-знаряддями та співвідносні дії, оцінка розуміння призначення предмета та оволодіння діями з ними); зображувальна (заняття дитини з олівцем, оцінка змісту дитячого малювання й якості графічних образів); ігрова (використання предмета-замінника, поява рольової поведінки, зміст ігрових дій, елементи взаємодії між дітьми).

Психічні процеси: прояви відчуття, сприймання, пам'яті, мовлення, мислення, уяви в різних видах діяльності. Вікові та індивідуальні особистості психічних процесів.

Особистість: спектр настроїв дітей групи. Основні життєві цінності. Первинне засвоєння правил поведінки. Усвідомлення деяких результатів власних дій. Поява новоутворень "Я", "Я сам".

ПЕДАГОГІКА

Ранній вік

Спостереження: загальне ознайомлення з дитячим закладом, для виховання дітей раннього віку (дитячі ясла, ясла-садок, будинок дитини). Ознайомлення з типами дитячих закладів, особливостями комплектування вікових груп, приміщеннями для них (обладнання та його використання, гігієнічний стан тощо), змістом і організацією виховної роботи з дітьми.

Режим дня в групі дітей другого року життя: особливості режиму, розподіл обов'язків між вихователем і його помічником, особливості методики приведення режимних процесів у двох підгрупах з урахуванням вікових особливостей дітей.

Самостійна діяльність дітей у групі другого року життя: предметна, рухова, комунікативно-мовна. Ігрова (обладнання, занятість і активність дітей під час діяльності дітей, взаємини вихователя з дітьми).

Здійснення завдань різнобічного виховання в процесі ігор-занять: програмний зміст, вибір методів і прийомів навчання відповідно до поставлених завдань і віку, особливості організації ігор-занять, індивідуальний підхід; специфіка ігор-занять для дітей молодшої та старшої підгрупи.

Спостереження, аналіз і оцінка розвитку дітей другого року життя, заповнення листків обліку нервово-психічного розвитку.

Режим дня в першій молодшій групі (третій рік життя): особливості побудови режиму, відмінність від попередньої групи, здійснення принципу поступовості в проведенні режимних процесів, розподіл принципу поступовості в проведенні режимних процесів, розподіл обов'язків між вихователем та помічником; методичні прийоми формування культурно-гігієнічних навичок при проведенні режимних процесів; характеристика навичок дітей у порівнянні з програмою (їда, одягання, роздягання). Організація прогулянки: обладнання майданчика, підбір ігрового матеріалу, зміст прогулянки, роль вихователя в забезпеченні рухової і пізнавальної активності дітей. Організація денного сну-дітей. Зміст роботи в другу половину дня.

Самостійна діяльність дітей: види, обладнання для різних видів діяльності, занятість дітей, взаємини між ними. Роль вихователя в навчанні дітей ігровим діям, підтриманні позитивного емоційного стану дітей, характер взаємин вихователя з дітьми.

Ігри-заняття: різноманітність ігор-занять, програмовий зміст, вибір методів і прийомів, поєднання колективних форм з груповими, індивідуальними. Сенсорне виховання дітей під час занять і в повсякденному житті.

Спостереження, аналіз і оцінка розвитку дітей за існуючими показниками. Заповнення листка обліку нервово-психічного розвитку дітей, складання рекомендацій щодо подальшого їх розвитку.

Пробна практика: проведення режимних процесів у першу та другу половину дня в групах другого та третього років життя. Організація ігрової та інших видів діяльності дітей. Проведення ігор-занять з різних розділів програми ЗДО.

3.2 Літня педагогічна практика

Мета практики: поглиблення знань з психології, педагогіки та фахових методик, формування професійних умінь здобувачів в умовах реального навчально-виховного процесу у закладах дошкільної освіти.

Завдання практики:

1. Навчити здобувачів реалізувати теоретичні знання на практиці, цілісно організувати навчально-виховний процес відповідно сучасних вимог педагогічної науки, шукати шляхи оптимізації навчання і виховання дітей.

2. Формувати у здобувачів систему педагогічних умінь, необхідних для виконання функцій вихователя дошкільного навчального закладу:
 - 2.1. Планувати навчально-виховний процес: ставити мету, цілеспрямовано, відбирати організаційно-методичні засоби, прийоми організації навчально-виховного процесу; складати конспекти занять та інших форм організації пізнавальної діяльності; передбачити і реалізувати індивідуальну роботу з дітьми під час роботи на посаді вихователя.
 - 2.2. Вчити виконувати намічену мету виховання і навчання, передбачати їх результати, будувати подальшу роботу з врахуванням позитивної динаміки розвитку кожної дитини і всіх дітей групи.
 - 2.3. Проводити загально-зміцнюючі та загартовуючі процедури.
 - 2.4. Створювати умови для цікавого змістовного життя дітей в дитячому садку в літній період: проводити дні здоров'я, свята і розваги на повітрі.
 - 2.5. Організовувати дитячий колектив, керувати ігровою (ігри з піском і водою, ігри на свіжому повітрі та ін.) і трудовою діяльністю дітей (праця в природі: догляд за рослинами і тваринами):
3. Виробити у здобувачів вміння враховувати потреби дитячого садка. Стан навчально-виховної роботи, визначити шляхи і засоби впровадження нових наукових досліджень в практику дошкільного закладу.
4. Виховувати любов до педагогічної професії. Формувати турботливе ставлення до дітей, їх здоров'я.
5. Розвивати вміння аналізувати свою педагогічну діяльність, бачити недоліки і самостійно знаходити шляхи їх усунення, прогнозувати результати освітньо-виховного впливу на дітей. Впроваджувати передовий досвід, бачити результати в оволодінні педагогічними знаннями і вміннями, ставити завдання самоосвіти.
6. Формувати вміння використовувати різні форми роботи з батьками, допомагати сім'ї у вихованні дітей. Вести роботу з батьками: бесіди, консультації, збори оформлення куточка для батьків тощо. Організовувати спільну роботу з батьками по загартовуванню дітей, проведенню екскурсій, піших переходів та ін.

Організація педагогічної практики:

Літня педагогічна практика проводиться на третьому курсі. Тривалість практики – 4 тижні. Методичне керівництво практикою студентів здійснюють викладачі кафедри дошкільної педагогіки та циклової комісії викладачів

дошкільних психолого-педагогічних дисциплін, роботою студентів у ЗДО керують вихователі, керівник закладу. Для проходження практики здобувачі розподіляються по підгрупах 4-6 чол., в одній віковій групі працює 2 здобувачі.

Протягом всієї практики здобувачі ведуть щоденник.

Про виконання плану практики здобувачі звітують на педраді в закладі дошкільної освіти та на підсумковій конференції і заліку в коледжі.

Зміст практики:

1. Складають календарний план роботи на період практики.
2. Розробляють конспекти занять та режимних моментів.
3. Здійснюють всебічне виховання дітей, відбираючи для цього конкретний зміст роботи і засоби педагогічного впливу.
4. Організують обстановку і матеріальне середовище групи з урахуванням потреб дітей даного віку і специфіки навчально-виховних завдань на даний період часу.
5. Створюють умови для розвитку самостійної дитячої діяльності (ігрової, трудової, художньої, пізнавальної та ін.), забезпечують розвиток вказаних видів діяльності і виховання дітей в процесі їх здійснення.
6. Створюють і підтримують у групі психологічно комфортний клімат, забезпечують охорону здоров'я дітей, запобігають виникненню травм.
7. Особливу увагу приділяють проведенню оздоровчих та загально-зміцнюючих процедур (повітряні і сонячні ванни, ходьба босоніж, обтирання та ін.). Під час проведення враховують вікові та індивідуальні особливості кожної дитини, організують дні здоров'я.
8. Здійснюють повсякденну і заздалегідь сплановану роботу з батьками: проводять бесіди, консультації з різних питань виховання дітей.
9. Організують свята і розваги для дітей своєї групи кожний тиждень. У їх підготовці і проведенні беруть участь двоє здобувачів. Один з вечорів дозвілля проводиться як відкритий захід для здобувачів та вихователів дошкільного закладу. Можна організувати об'єднані вечори для дітей молодшого, середнього та старшого віку за участю усіх здобувачів, що працюють в даних групах.
10. Проводять екскурсії та пішохідні переходи (залучають батьків).
11. Проводять залікові: режимний момент та заняття з будь якого розділу програми.
12. Проводять консультації для батьків.
13. Беруть участь у роботі педради, виступають з доповідями, повідомленнями.

Календарний розподіл змісту роботи студентів-практикантів:

1-2 день	Участь у настановчій конференції з педагогічної практики, ознайомлення з планом та програмою педагогічної практики. Консультації з викладачами-методистами, вирішення організаційних питань. Підготовка до самостійної роботи на посаді вихователя ЗДО. Ознайомлення з організацією роботи в ЗДО, з документацією; вивчення колективу дітей; спостереження та аналіз режимних процесів, проведення діагностики рівня знань дітей у відповідності з програмою, за якою працює ЗДО. Кожний здобувач визначає, за якою дитиною групи він буде вести спостереження з метою написання на неї психолого-педагогічної характеристики. Практиканти складають календарні плани навчально-виховної роботи на період практики; конспекти занять з різних розділів програми, які перевіряються викладачем-методистом; виготовляють посібники для роботи з дітьми. На кінець підготовчого періоду кожний здобувач складає індивідуальний план проходження педагогічної практики, який перевіряється і затверджується методистом кафедри, комісії.
I-IV тижні	Здобувачі самостійно працюють на посаді вихователя в першу і другу половину дня, чергуючись між собою та проводять роботу у одній віковій групі.
	Здобувачі оформлюють звітну документацію з педпрактики, складають психолого-педагогічну характеристику, беруть участь у педагогічній раді, присвяченій підведенню підсумків педагогічної практики.

Звітна документація:

- індивідуальний план педпрактики;
- щоденник;
- календарний план навчально-виховної роботи;
- конспект відкритого заняття;
- таблиць успішності;
- звіт, характеристика.

За результатами практики виставляється диференційована ***оцінка***.

Базою педагогічної практики є заклади дошкільної освіти.

3.3 Спостереження і пробна практика в групах дітей дошкільного віку.

Метою педагогічної практики є формування у здобувачів освіти початкових професійних компетентностей шляхом спостереження, аналізу та практичного залучення до організації та проведення режимних процесів та занять у закладах дошкільної освіти; розвиток навичок підготовки, планування, проведення та аналізу режимних процесів та занять, а також формування педагогічних умінь, необхідних для роботи з дітьми дошкільного віку, зокрема вміння сприяти їх всебічному розвитку та соціалізації різними педагогічними методами та прийомами.

Завдання освітнього компонента 15. Практична підготовка:

- 1 навчання творчо застосовувати набуті теоретичні знання при проведенні різного роду роботи з дітьми;
- 2 формування навичок спостереження і аналізу педагогічної діяльності, вміння осмислювати і використовувати передовий педагогічний досвід;
- 3 вироблення прагнення до пошуку найбільш ефективних методів виховання і навчання дітей;
- 4 засвоєння навичок роботи з дитячим колективом з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей, а також роботи з батьками;
- 5 розвиток професійних здібностей майбутніх вихователів, їх інтересу до педагогічної роботи, до професії педагога, до дітей.

ПСИХОЛОГІЯ

Дошкільний вік

Діяльність. Ігрова: зміст дитячих ігор, оволодіння ігровими уміньми, рольова взаємодія дітей. Зображувальна: аналіз змісту і техніки дитячого малювання (використання кольору, дотримання пропорцій, відображення деяких характерних рис, композиція). Навчальна: прояв інтересу до навколишнього світу, характер дитячих запитань, компоненти навчальної діяльності (здатність усвідомити і прийняти навчальну мету, сприймання, осмислення, запам'ятовування інструкцій, самоконтроль, самооцінка). Трудова: зміст трудової діяльності, рівень оволодіння операційною стороною трудових дій, мотиви діяльності.

Взаємодія дитини з однолітками в різних видах діяльності: взаємооцінки, емоційне ставлення дітей один до одного, самопочуття дитини в групі. Уточнення соціального статусу кожної дитини, використання одержаної інформації для корекції дитячих взаємовідносин.

Пізнавальні психічні процеси. Сенсорна сфера: використання дітьми сенсорних еталонів у різних видах діяльності. Пам'ять: продуктивність запам'ятовування і наступного відтворення інформації в грі та навчальній

діяльності. Мислення, уява: прояви в різних видах діяльності. Мовлення: особливості діалогічного та монологічного мовлення дітей у побуті та різних видах діяльності.

Особистість. Засвоєння дітьми зразків правил поведінки в дитячому садку та їх виконання. Мотиви поведінки дітей (на основі конкретних фактів). Оцінка рівня усвідомленості мотивів, їх ієрархія в окремих дітей.

ПЕДАГОГІКА

Дошкільний вік

Спостереження: ознайомлення з дошкільним закладом – базою практики (тип, його структура, порядок комплектування дітьми, склад педагогічного колективу, всього персоналу); приміщення і ділянка, їх обладнання та використання.

Режим дня в дитячому садку: особливості режиму, умови, що забезпечують його дотримання, причини порушення режиму (якщо вони спостерігаються); поступовість режимних процесів. Зміст виховної роботи з дітьми під час ранкового прийому, харчування, на прогулянці, у другу половину дня.

Методика проведення режимних процесів: умови для їх проведення, роль вихователя, стиль спілкування вихователя з дітьми. Створення умов і методи роботи вихователя щодо формування колективу дітей і виховання культури поведінки. Виховання культурно-гігієнічних навичок: рівень навичок у дітей, відповідність їх програмним вимогам, прийоми виховання навичок, їх різноманітність і ефективність.

Цільова прогулянка: місце в системі виховної роботи, підготовка, зміст і методика проведення.

Гра та керівництво вихователя різними видами ігор: організація ігор під час ранкового прийому дітей до дитячого садка, у перерві між заняттями, на прогулянці, у другу половину дня в приміщенні та на повітрі; підбір іграшок та ігрового обладнання для різних видів ігор; прийоми керівництва сюжетно-рольовими, будівельно-конструктивними, іграми-драматизаціями, дидактичними іграми. Рівень розвитку ігрової діяльності дітей: самостійність у виборі теми гри і розвитку сюжету, кількість дітей і тривалість гри, різноманітність ролей, ігрових дій; взаємовідносини дітей у грі (уміння домовитись, розподілити ролі; накреслити план гри, самостійно підібрати іграшки або виготовити деякі з них, встановлення правил і контроль за їх виконанням).

Організація трудової діяльності дітей: трудові доручення, чергування, колективна праця. Обладнання, гігієнічні умови праці, керівництво працею з

боку вихователя, здійснення основних завдань трудового виховання в різних видах праці та формах організації трудової діяльності.

Самостійна творча, діяльність: місце в режимі дня, види, умови для самостійної діяльності, роль вихователя у створенні інтересу дітей до самостійної діяльності та її розвитку.

Свята: спостереження та аналіз святкових ранків (зміст, оформлення, ступінь активності дітей, роль ведучого, традиційні та сюрпризні моменти, тривалість ранку й особливість його проведення в різних групах), традиційні свята в системі виховної роботи в дитячому садку.

Організація розваг: види, підготовка вихователя і дітей, обладнання, методика проведення, виховна цінність розваг.

Ознайомлення із містом і формами роботи дошкільного закладу з батьками: зміст і оформлення батьківського куточка, тематика групових та загальних батьківських зборів, інші форми.

Пробна практика: проведення студентами режимних процесів у закріпленій віковій групі в першу та другу половину дня, здійснення освітньо-виховної роботи. Планування роботи щодо виховання культурно-гігієнічних навичок в окремих дітей, послідовне здійснення накресленого плану.

Проведення цільової прогулянки для ознайомлення з навколишнім життям: вибір об'єкту, підготовка обладнання, розробка маршруту, підготовка дітей, проведення прогулянки.

Організація різних видів ігор дітей у першу та другу половину дня і сюжетно-рольові, будівельно-конструктивні, ігри-драматизації, дидактичні); підбір тематики ігор, планування та здійснений виховної роботи щодо підготовки дітей до гри (розширення знань, виготовлення спільно з дітьми обладнання тощо); допомога дітям у створенні ігрових ситуацій, розподілі ролей, підтримання інтересу до ходу гри, оцінка рівня ігрових умінь і навичок дітей.

Організація самостійної творчої діяльності дітей: підготовка матеріалу, створення інтересу у дітей, допомога в реалізації задумів, підведення підсумків.

Участь у роботі з батьками: підготовка матеріалів до батьківського куточка, відвідування дітей вдома, проведення індивідуальних і групових консультацій, батьківських зборів тощо.

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З НАВКОЛИШНІМ СВІТОМ І РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ

Спостереження та показові заняття: заняття щодо ознайомлення з оточуючим світом, художньою літературою, розвитку словника, формування, граматично правильного мовлення, підготовки до навчання грамоти. Різноманітність методів з різних розділів програми, програмовий зміст занять; структура занять, обґрунтування кожної частини, взаємозв'язок між ними;

доцільність вибору методів і прийомів у кожній частині; забезпечення активної пізнавальної діяльності дітей. Мова дітей і вихователя.

Народознавство в системі занять щодо ознайомлення з навколишнім світом (можна рекомендувати такі теми: "Мій народ", "Традиції мого народу", "Моя родина", "Моє село", "Моє місто", "Народні умільці", "Народні обряди" тощо).

Робота з дітьми, щодо розвитку мовлення в повсякденному житті. Куточок книги в різних вікових групах. Наочний і дидактичний матеріал у групах та методичному кабінеті, що використовується в роботі щодо ознайомлення дітей з навколишнім світом і розвитку мовлення.

Пробна практика: пробні заняття з різних розділів програми щодо ознайомлення з навколишнім світом, художньою літературою, розвитку мовлення, підготовки до навчання грамоти (з обов'язковим включенням занять з народознавства). Підбір і самостійне виготовлення дидактичних посібників до пробних занять.

Перевірка звуковимови у дітей, заповнення таблиці. Планування та практичне здійснення індивідуальної роботи щодо виправлення недоліків звуковимови. Проведення дидактичних ігор, вправ по уточненню і активізації словника дітей, формуванню граматично правильної мови, навчанню зв'язного мовлення в повсякденному житті.

Використання усної народної творчості, віршів, оповідань в повсякденному житті та на заняттях.

ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З ПРИРОДОЮ

Спостереження та показові заняття, що демонструють різні методи ознайомлення дітей з природою (спостереження, екскурсії, праця в природі); цільові прогулянки в природу. Умови в дитячому садку, що сприяють реалізації завдань щодо ознайомлення з природою: куточок природи, ділянка, город, наочні та дидактичні посібники, наявність інвентаря тощо. Зв'язок занять щодо ознайомлення з природою з іншими розділами програми.

Робота щодо ознайомлення з природою в повсякденному житті.

Пробна практика: самостійне проведення пробних занять щодо ознайомлення з природою. Проведення цільових прогулянок в природу. Організація спостережень і праця в природі, на прогулянці та в куточку природи. Ведення календаря погоди і природи. Збір природного матеріалу на прогулянках з дітьми, виготовлення іграшок-саморобок, ігри дітей з ними.

Використання в процесі ознайомлення з природою художньої літератури, ілюстративного матеріалу, музики.

ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ

Спостереження та показові заняття: заняття з формування елементарних математичних уявлень у різних вікових групах, підбір програмних завдань, види наочного матеріалу, своєрідність демонстраційного та роздаткового матеріалу для різних груп, доцільність використання його на заняттях.

Прийоми навчання на заняттях: рівень математичних уявлень у дітей, оволодіння термінологією.

Зв'язок занять з математики з іншими розділами програми. Робота щодо формування елементарних математичних уявлень в повсякденному житті.

Пробна практика: пробні заняття з формування елементарних математичних уявлень; підбір і виготовлення наочних посібників та дидактичних матеріалів для занять.

Проведення дидактичних ігор, ігрових вправ для розвитку уявлень і закріплення знань про величину, форму, час, простір у повсякденному житті.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО І КОНСТРУЮВАННЯ

Спостереження та показові заняття: заняття з різних розділів у трьох вікових групах. Підготовка вихователя та дітей, організація на заняттях, прийоми навчання, керівництво вихователя групою й окремими дітьми, аналіз і оцінка дитячих робіт.

Перегляд і аналіз дитячих робіт за 2-3 місяці, рівень зображувальних і технічних умінь та навичок дітей.

Ознайомлення з умовами для образотворчої діяльності в дитячому садку: підбір обладнання та матеріалів у різних вікових групах, їх розміщення і зберігання. Умови для самостійної художньої діяльності дітей, ознайомлення з творами образотворчого мистецтва.

Пробна практика: проведення пробних занять з малювання, ліплення, аплікації, конструювання. Диференціація завдань дітям під час занять з урахуванням здібностей дітей, їхніх нахилів та інтересів.

Розглядання творів образотворчого мистецтва, предметів народної творчості, використання музики та художньої літератури.

Організація самостійної художньої діяльності дітей, залучення їх до підготовки святкового оформлення, подарунків для батьків, дидактичних матеріалів до занять. Робота зі здібними дітьми поза заняттями.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Спостереження та показові заняття: різні форми організації фізичного виховання (фізкультурні заняття, ранкова гімнастика, рухливі ігри, спортивні розваги, гігієнічна гімнастика, спортивні свята). Місце кожної форми, в системі фізичного виховання, завдання, зміст, особливості структури. Види і типи занять

з фізичної культури, особливості кожного з них за змістом і формою організації, прийомами навчання.

Обладнання і фізкультурний інвентар на майданчику, у фізкультурному залі, його розміщення та зберігання, планування спортивного майданчика. Аналіз рівня рухових умінь і навичок дітей.

Пробна практика: проведення ранкової гімнастики, рухливих ігор, фізкультурних занять, гігієнічної гімнастики; організація спортивних ігор (городки, настільний теніс, бадмінтон) і спортивних розваг; навчання дітей спортивним видам фізичних вправ (лижі, ковзани, санки, велосипеди, самокати), елементи спортивних ігор (волейбол, хокей, футбол).

Проведення фізкультхвилинок під час занять та між заняттями.

МУЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Спостереження та показові заняття. Показові музичні заняття в різних вікових групах. Структура і варіанти музичних занять, програмовий зміст кожного виду музичної діяльності; фронтальне навчання та індивідуальний підхід; прийоми навчання; роль музичного керівника і вихователя на музичних заняттях у різних вікових групах.

Організація музичної діяльності дітей поза заняттями: співи, гра на дитячих інструментах, музично-дидактичні ігри. Спостереження ранкової гімнастики з музичним супроводом, розваги з музичним супроводом (види розваг, роль музики в них), роль вихователя та участь дітей у проведенні розваг. Підбір музичних іграшок, інструментів для різних вікових груп, їх використання, розміщення, зберігання; посібники і збірники з музичного виховання.

Пробна-практика: проведення музичних занять. Організація розваг з музичним супроводом. Організація музичної діяльності дітей поза заняттями.

Використання музики в повсякденному житті та на заняттях з різних розділів програми.

3.4 Переддипломна педагогічна практика

Мета: формування у студентів системи педагогічних умінь і навичок з різних видів навчально-виховної діяльності, а саме: організовувати і здійснювати навчально-виховний процес в конкретній віковій групі, використовувати різні форми роботи з батьками, розвиток творчого дослідницького підходу до педагогічної діяльності.

Завдання практики:

- навчити здобувачів застосовувати психолого-педагогічні знання в освітньо-виховній роботі з дітьми дошкільного віку;
- формувати у здобувачів систему педагогічних умінь, необхідних для виконання функцій педагога: уміння планувати зміст роботи, цілеспрямовано

відбирати організаційно-методичні засоби, прийоми організації навчально-виховного процесу, створювати умови для цікавого, змістовного життя дітей в дитячому садку;

- вчити здобувачів досягати мети виховання і навчання, передбачати її результати, проводити подальшу роботу з врахуванням динаміки розвитку кожної дитини і всіх дітей групи;

- навчити спостерігати і аналізувати виховну роботу в процесі організації життя дітей групи, формувати початкові уміння керівництва всіма видами діяльності дітей дошкільного віку, прогнозувати наслідки навчально-виховного впливу на дітей;

- навчити самостійно проводити виховну роботу з дітьми, спираючись на знання курсів дитячої психології, дошкільної педагогіки, фізіології дітей та методик. Навчити застосовувати різноманітні методи, спрямовані на творче розв'язання завдань всебічного розвитку і виховання дітей в сучасних умовах;

- формувати уміння використовувати різні форми роботи з батьками;
- формувати турботливе ставлення до дітей, їх здоров'я, любов до них;
- виховувати любов до педагогічної професії, стимулювати до поглиблення педагогічних знань та удосконалення педагогічних здібностей;

- вчити проводити експериментально-дослідну роботу в зв'язку з підготовкою курсових робіт, а також психолого-педагогічне спостереження за дітьми і подальше написання психолого-педагогічної характеристики на них.

Педагогічна практика має бути спрямована на формування у здобувачів таких *умінь*:

- реалізувати теоретичні положення у практичній роботі з дітьми, цілісно організовувати навчально-виховний процес в дошкільному навчальному закладі відповідно до вимог сучасної педагогічної науки, шукати шляхи оптимізації виховання і навчання дітей;

- планувати навчально-виховний процес, ставити мету, шукати засоби її досягнення, складати конспекти занять та інших форм організації пізнавальної діяльності, передбачати, реалізовувати індивідуальну роботу з дітьми;

- організовувати ігрову, навчальну, трудову діяльність дітей, керуючись принципами демократизації і гуманізації виховного процесу, враховуючи інтереси, бажання та можливості дітей, рівень їх розвитку;

- здійснювати самоаналіз педагогічної діяльності, використовувати передовий педагогічний досвід, бачити результати в оволодінні педагогічними знаннями і вміннями, ставити завдання самоосвіти;

- проводити роботу з батьками: бесіди, консультації, збори тощо.

Організація педагогічної практики.

Педагогічна практика проводиться в закладах дошкільної освіти в різних вікових групах на четвертому курсі протягом чотирьох тижнів. Керівництво практикою здійснюють керівники-викладачі кафедри дошкільної педагогіки та циклової комісії. В кожному дитячому садку працює група з 4-6 студентів-практикантів по двоє в кожній віковій групі.

Завдання педагогічної практики рівномірно розподіляються протягом чотирьох тижнів з поступовим ускладненням і відображаються в індивідуальних планах проходження педагогічної практики студентів.

Керівництво педагогічною практикою здійснюють керівник-викладач кафедри, завідувача та методист дошкільного навчального закладу.

До обов'язків керівника-викладача кафедри входить:

- розподіл здобувачів;
- складання плану практики здобувачів даної групи, погодження з завідуючою дошкільним навчальним закладом;
- контроль за складанням і виконанням індивідуальних планів, затвердження їх;
- консультування здобувачів групи з питань планування навчально-виховної роботи, підготовки до занять, режимних процесів, затвердження календарних планів роботи, конспектів занять;
- контроль за роботою здобувачів;
- присутність на всіх залікових заняттях, режимних процесах, керівництво їх аналізом та оцінкою;
- перевірка звітної документації;

Обов'язки завідуючої дошкільним навчальним закладом та методиста:

- забезпечення належних умов для проведення педпрактики в ЗДО;
- забезпечення проведення практикантами всієї спланованої роботи, контроль за роботою здобувачів, методична допомога;
- участь в підведенні підсумків педпрактики.

Вихователь дошкільного навчального закладу ознайомлює здобувачів:

- з документацією (планами роботи, характеристиками на дітей та ін.);
- надає допомогу у плануванні та проведенні освітньо-виховної роботи, в проведенні роботи з батьками;
- створює належні умови в даній віковій групі для проведення здобувачами експериментальної роботи;
- оцінює роботу здобувача - практиканта.

Змістом практики є організація і здійснення здобувачами освітньо-виховної роботи в конкретній віковій групі дошкільного навчального закладу.

Здобувачі працюють вихователями в першу або другу зміну і проводять таку роботу:

- складають план роботи з дітьми та працюють за ним;
- розробляють конспекти занять (в другу половину практики можливе складання плану заняття);
- здійснюють всебічне виховання і розвиток дітей;
- створюють умови для розвитку самостійної діяльності дітей (ігрової, трудової, художньої та ін.);
- створюють і підтримують у групі психологічно комфортний клімат, забезпечують охорону здоров'я дітей, запобігають виникненню травм;
- впроваджують результати педагогічного дослідження з теми курсової роботи в практику;
- проводять відкриті заняття з наступним обговоренням.

Зміст освітньо-виховної роботи.

На першому етапі (перший тиждень педагогічної практики) здобувачі спостерігають і аналізують освітньо-виховний процес в закріпленій за ними групі: заняття, режимні процеси тощо. Вивчають дітей своєї вікової групи, рівень їх знань, умінь і навичок, характер взаємовідносин в різних видах діяльності. Визначають дітей, на яких будуть складати психолого-педагогічну характеристику.

Для здобувачів-практикантів організовуються показові заняття з різних розділів програми дошкільного навчального закладу та різних типів: комплексні, комбіновані, тематичні, контрольні заняття; заняття фронтальні, групові, індивідуальні; вечори розваг, тематичні свята та ін. (всього 5-6 видів педагогічної діяльності).

Показові заходи спостерігаються і беруть участь в їх обговоренні усі здобувачі групи. Результати своїх спостережень фіксують в щоденнику практики, який продовжують вести до кінця педпрактики.

Протягом перших двох днів практики студенти готують документацію для проведення навчально-виховної роботи з дітьми в наступні тижні практики, а також індивідуальний план проходження педагогічної практики.

План роботи погоджується з вихователем, затверджується методистом та викладачем кафедри.

На другому етапі (наступні тижні практики) здобувачі самостійно працюють вихователями, виконуючи всі передбачені планом завдання. В цей час крім щоденної навчально-виховної роботи з дітьми вони організовують загальні заходи для дітей (тематичні свята – День фізкультурника, Свято весни, екскурсії), організовують спілкування старших дітей з молодшими та ін.

Під час педагогічної практики здобувачі завершують збір матеріалу і оформляють курсову роботу. Практика закінчується оформленням звітної документації та обговоренням підсумків її на педраді в дошкільному навчальному закладі та на конференції в коледжі.

Звітна документація:

1. Індивідуальний план педпрактики.
2. Щоденник.
3. Календарний план навчально-виховної роботи.
4. Конспект залікового заняття з протоколом обговорення.
5. Психолого-педагогічну характеристику на одну дитину.
6. Звіт про проходження педпрактики.
7. Характеристика.

За результатами практики виставляється диференційована **оцінка**.

Базою педагогічної практики є заклади дошкільної освіти.

4. Методи та форми контролю

Формами контролю є:

- поточний;
- підсумковий (залік).

Поточний контроль знань здобувачів включає:

- аналіз спостережень режимних процесів, занять, свят і розваг, ігрової та трудової діяльності дітей, різних форм роботи з батьками;;
- практичну роботу (складання конспектів режимних процесів та занять);
- самостійне проведення режимних процесів та занять;

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Критерії та засоби оцінювання запланованих програмних результатів навчання

Критеріями ефективності запланованих результатів навчання є глибина та дієвість знань, системність та усвідомленість знань.

Рейтингова система оцінювання дозволяє врахувати рівень знань, поточну підготовку студентів до аудиторних занять та визначити рівень засвоєння навчального матеріалу окремої теми. Підсумкова оцінка виставляється після складання заліку за рейтинговими показниками.

**Критерії оцінювання знань запланованих
програмних результатів навчання**

Оцінка «відмінно» (рівень досягнень А, бали 90-100).

Здобувач одержує в тому випадку, коли самостійне проектування й проведення усіх видів форм організації життєдіяльності дітей здійснено на високому рівні. Подані для перевірки конспекти залікових форм організації життєдіяльності дітей належно оформлені, доповнені наочними посібниками (картки, схеми, ілюстрації, роздатковий матеріал тощо), які використовувалися у процесі їх проведення; на «відмінно» оцінений і відповідає вимогам до структури й оформлення проведений студентом показовий захід, а також психолого-педагогічні характеристики дитини та групи. Щоденник студента-практиканта всебічно відображає його діяльність під час практики і відповідає сформульованим вимогам, містить глибокий самоаналіз освітньо-виховного процесу, здійснюваного педагогічним колективом ЗДО та власної діяльності; звіт не тільки перелічує види виконаної роботи, а й містить самооцінку та самоаналіз діяльності. Характеристика свідчить про високий рівень готовності студента до самостійного виконання функцій вихователя дітей дошкільного віку, його дисциплінованість і організованість, дотримання ним розпорядку роботи ЗДО, активність у громадському житті, старанність тощо. Вся звітна документація вчасно подана на перевірку, охайно і грамотно оформлена. Під час захисту практики студент упевнено презентує свої матеріали, аргументовано відповідає.

Оцінка «добре» (рівень досягнень В, бали 82 - 89). Ставиться за умови, коли самостійне виконання обов'язків вихователя групи дітей дошкільного віку проведене на високому рівні, конспекти належно оформлені й доповнюються наочними посібниками, наявний протокол обговорення залікової форми роботи, оцінці «добре» або «відмінно» відповідає показовий захід, а також психолого-педагогічні характеристики, систематично і повно заповнений щоденник, звіт відображає виконану роботу й містить самооцінку, характеристика з бази практики позитивна, вчасно подана на перевірку документація, однак у її оформленні трапляються незначні помилки.

Оцінка «добре» (рівень досягнень С, бали 75 - 81). Ставиться за умови, коли самостійне виконання обов'язків вихователя групи дітей дошкільного віку проведене на достатньому рівні (не більше 25% оцінок «задовільно» за проведені форми організації життєдіяльності дітей та режимні процеси), їх конспекти належно оформлені й доповнюються наочними посібниками, оцінці «добре» або «відмінно» відповідає показовий захід, а також психолого-педагогічні характеристики; щоденник заповнювався систематично, однак у ньому трапляється поверховий самоаналіз виконаної роботи; звіт відображає

виконану роботу й містить самооцінку, позитивна 18 характеристика з бази практики, вчасно подана на перевірку документація, однак у її оформленні трапляються мовленнєві та змістові помилки.
Оцінка «задовільно» (рівень досягнень D, бали 64 - 74). Оцінюється практика, всі види роботи якої оцінені «задовільно»; наявна позитивна характеристика з ЗДО, однак за час практики зафіксовані пропуски відвідування ЗДО без поважних причин; документація подана з запізненням, не відповідає поставленим вимогам, (насамперед щоденник), поверховий звіт студента; в мовленнєвому оформленні поданих ним матеріалів наявні помилки.
Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень E, бали 60 - 63). Здобувач освіти володіє навчальний матеріал поверхово й фрагментарно.
Оцінка «незадовільно» (рівень досягнень FX, бали 35 - 59). «Незадовільно» з обов'язковим повторним проходженням всієї практики. Студент не відвідував ЗДО (зафіксовано більше половини пропущених днів), не виконав програми практики. Рішенням ради факультету студентів визначається повторне проходження практики. Нескладена практика є академічною заборгованістю.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS подано у таблиці.

Шкала оцінювання

№ з/п	За шкалою ВГПК (в балах)	За шкалою ECTS	За національною шкалою
1.	90-100	A	Відмінно
2.	82-89	B	Добре
3.	75-81	C	Добре
4.	64-74	D	Задовільно
5.	60-63	E	Задовільно
6.	35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
7.	1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом

6. Рекомендовані джерела інформації

6.1. Базова література

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / наук. кер. А. М. Богуш ; кол. авт.: А. М. Богуш, Г. В. Беленька, О. Л. Богініч та ін. // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2012. Спецвипуск. С. 1–30.
2. Білан О. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» за заг. ред. С. Низковської. Тернопіль. Мандрівець. 2017. 256 с.
3. Богініч О. Л. Фізичне виховання дітей дошкільного віку засобами гри: навч. посіб. М-во освіти і науки України, НПУ імені М. П. Драгоманова. 2-ге вид. Київ: НПУ, 2007. 140 с.
4. Богуш А. М. Мовленнєвий компонент дошкільної освіти. Харків: Ранок, 2013. 192 с.
5. Богуш А. М. Готуємо руку дитини до письма. 3-тє вид., зі змін. і доповн. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 108 с.
6. Богуш А. М. Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика: теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник / за ред. А. М. Богуш. Київ: Вища школа, 2007. 542 с.
7. Богуш А., Н. Гавриш. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі: [Підручник для ВНЗ] Київ: Слово, 2008. 408 с.
8. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей у дошкільних навчальних закладах: [Підручник для студентів вищих навчальних закладів факультетів дошкільної освіти] Київ: Слово, 2006. 304 с.
9. Богуш А. М., Лисенко Н. В. Українське народознавство в дошкільному навчальному закладі: навч. посібник. 2-е вид. перероблене і доповнене. Київ: Вища школа. 2002. 407 с.
10. Бурова А. П. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 256 с.
11. Ватаманюк Г.П. Робота з дитячою книгою в закладі дошкільної освіти: теорія і практика : навчально-методичний посібник. Київ. КНТ.2018. 480 с.
12. Ватаманюк Г. П. Формування комунікативних умінь старших дошкільників у процесі музично-ігрової діяльності: практичний аспект : навчальний посібник Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2014. 174 с.
13. Вільчковський Е. С., Денисенко Н. Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 128 с.
14. Вільчковський Е. С., Курок О. І. Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посіб. 3-ге вид., переробл. і допов. Суми:

Університетська книга, 2011. 428 с.

15. Горопаха Н. М., Поніманська Т. І. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи: [Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта»] Київ: Слово, 2009. 280 с.

16. Дитина: освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко [та ін.]; наук. ред: Г. В. Беленька, М. А. Машовець; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 304 с.

17. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. / І. Дичківська. Київ: Академвидав, 2004. С. 199–203.

18. Індивідуальний підхід до дитини і ДНЗ / упор. Л. А. Шик. Харків: Основа, 2010. 176 с.

19. Зайцева Л. І. Формування математичної компетентності старших дошкільників: метод. посіб. Харків: Веста: Ранок, 2008. 160 с.

20. Лисенко Н. В. Етнопедагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Слово, 2011. 720 с. 21. Лисенко Н. В., Кирста Н. Р. Педагогіка українського дошкілля: у 3-х частинах.: навч. посіб. Київ : Слово, 2010. Ч. 2. 360 с.

21. Лохвицька Л. В. , Андрющенко Т. К. Дошкільникам про основи здоров'я: навч.- метод. посіб. 2-ге вид., оновл. Тернопіль: Мандрівець, 2008. 192 с.

22. Настільна книга вихователя-методиста ДНЗ / Уклад. О. А. Рудік. Харків: Основа, 2010. 33 с.

23. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.

24. Організація ігрової діяльності дітей дошкільного віку / Авт.-упор. А. П. Бурова. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 256 с.

25. Організація режимних процесів у ДНЗ / упор. Кірсанова І. Ф. Харків: Основа, 2010. 175 с.

26. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник для ВНЗ 3-є вид. виправлене. Київ: Академвидав, 2015. 448 с.

27. Сучасний дошкільний заклад: середовище для розвитку: навчально-методичний посібник /Авт.-упоряд.: М. І. Каратаєва, О. А. Денисова, Л. А. Грицюк. Кам-Под: ФОП СисинО. В., 2012. 352с.

28. Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. За заг.ред. Г. В. Сухорукової. Київ: Слово, 2010. 376 с.

6.2. Допоміжна література

1. Гавриш Н. Художня література в освітньому процесі: сучасні технології // Дошкільне виховання. 2011. № 2. С. 4–9.
2. Гаращенко Л. Заняття з фізичної культури ігрового типу для дітей дошкільного віку. Київ : НФВ «Славутич-Дельфін», 2008. 124 с.
3. Галяпа М. Учимось уникати конфліктних ситуацій у роботі з батьками /
4. Марія Галяпа // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2012 №6. С. 40-43.
5. Денисенко Н. Ф., Лиходід Л. В. Лупінович С. В, Михайличенко А. Ф. Витоки здоров'я дитини: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 160 с.
6. Долинна О. П., Низковська О. В. Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі // Дошкільне виховання. 2010. № 10. С. 7–15.
7. Долинна О. П. Організована навчально-пізнавальна діяльність дітей у дошкільному закладі // Вихователь-методист дошкільного закладу. 2010. № 7. С. 14–26.
8. Дятленко Н., Гончаренко А., Шевчук А. Інноваційна практика в роботі вихователя ДНЗ : метод. посіб. Київ : Шкільний світ, 2010. 128 с.
9. Котляр В. Ф. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей : навчальний посібник. Київ: Кондор, 2006. 200 с.
10. Лактіонова С. М., Пузанко В. І. Наступність на етапах «Дитячий садок – початкова школа»: методичні рекомендації // Дошкільний навчальний заклад. 2015. № 4 С. 2–16.
11. Левченко Т. Г. Валеологія щодня: основи здоров'я для дітей 5-6 років. Харків : Основа, 2014. 221 с.
12. Мартиненко Г. В. Театралізована діяльність в дитячому садку. Харків: Основа, 2018. 127 с.
13. Музей у дошкільному навчальному закладі: з досвіду роботи школи-дитячого садка імені Софії Русової / [упоряд. Т. Вороніна]. Київ: Шкільний світ, 2011. 125 с.
14. Нечипорук Н., Петько О., Корж Т. Особливості організації навчально-виховного процесу в різновікових групах ДНЗ. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 184 с.
15. Організація роботи груп короткотривалого перебування у ДНЗ / уклад.: Л. А. Швайка, Л. М. Чала. Харків: Основа, 2012. 207 с.
16. Садовнича В. В. Велика книга маленького українця: захопливі розповіді з історії, природознавства та народознавства України / Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2013. 352 с.
17. Товкач І. Є. Хочу бути мамою, хочу бути татом. Навч.-метод. посібник. Київ: Слово, 2012. 368 с.

18. Шевчук А. С. Дні мистецтва в дитсадку // Дошкільне виховання. 2008. № 2. С. 20–21.
19. Шевчук А. Дятленко Н, Гончаренко А. Новації в мистецькому вихованні дошкільників // Інноваційна практика в роботі вихователя ДНЗ: метод. посіб. Київ: Шкільний світ, 2010. 128 с.
20. Шевчук А. С. Розвиток дошкільнят в музично-руховій діяльності: навч. метод. посіб. Київ: Шкільний світ, 2006. 128 с. 29.
21. Шевцова О. А. Усі заняття в групі старшого дошкільного віку I півріччя 6-й рік життя. Харків: Основа. 352 с.
22. Щербакова К. Й. Методика формування елементів математики у дітей дошкільного віку. Київ : Видавництво Європейського університету, 2011. 392 с.
23. Яковенко Л. В. Абетка безпеки дошкільників: методичні матеріали та розробки занять. 2-ге вид. Харків: Ранок, 2011. 208 с

6.3. Інтернет-ресурси

1. Гавриш Н. Технологія «Художнє слово і дитяче мовлення» : URL : <https://refdb.ru/look/1095777.html>.
2. Гавриш Н. Сучасне заняття в ДНЗ. URL : <http://www.twirpx.com/file/1215880/>.
3. Діагностика дошкільнят: методики, тести (прикладі) / Сайт «Все про все». URL : <http://hair2014.ru/diagnostyka-doshkilnyat-metodyky-testy-priklady/> Документація педагогічних працівників дошкільного закладу. URL : <https://studfiles.net/preview/5537878/page:3/>.
4. Інструктивно-методичні рекомендації «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі» Лист Інституту інноваційних технологій і змісту освіти №1.4/18-3082 від 26.07.10 року». URL : <https://ru.osvita.ua/legislation/doshkilnaosvita/9091/>.
5. Конспекти занять з театралізованої діяльності в ДНЗ. URL : <http://vihovateli.com.ua/conspect/-konspekt-zanyatiya-po-teatralizovanno-j-deyatelnosti-vstarshej-gruppe.html>.
6. Лист МОН України №1/9-386 від 13.06.2018 «Щодо особливостей організації діяльності закладів дошкільної освіти в 2019/2020 н. р. URL : <https://base.kristti.com.ua/?p=6959>.
7. Лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-456 «Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах». URL : <https://imzo.gov.ua/2016/09/08/list-mon-vid-02-09-2016-1-9-456-shhodo-organizatsiyi-fizkulturno-ozdorovchoyi-roboti-u-doshkilnihnavchalnih-zakladah/>.
8. Лист МОН від 02.09.2016 № 1/9-454 «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах». URL : <https://imzo.gov.ua/2016/09/08/list-monvid-02-09-2016-1-9-456-shhodo-organizatsiyi-fizkulturno-ozdorovchoyi-roboti-u-doshkilnihnavchalnih-zakladah/>.

9. Мельник І. Музично-театралізована діяльність як засіб творчого розвитку дітей старшого дошкільного віку. URL : <http://www.ird.npu.edu.ua/files/melnuk.pd>.
10. Музичний керівник в дитячому садку. URL : <http://www.zirochka.info/holovna/muzychnikerivnyky/honchar/muzychnyj-kerivnyk-v-dytyachomu-sadochku/>..
11. Організація театралізованої діяльності в ДНЗ. URL : http://sadok18.at.ua/load/poradi_dlja_pedagogiv/organizacija_teatralizovanoji_dijalnosti_doshki_lnikiv_u_dnz_18/2-1-0-70.
12. Планування освітнього процесу у сучасному дошкільному закладі. URL : <https://www.soippo.edu.ua/images/ДНЗ/Планування>.
13. Розгорнуте перспективне планування. Осінь. Середній дошкільний вік URL : <http://dnz265.edu.kh.ua/Files/downloads>
14. Розвиток творчої активності дошкільників у театралізованій діяльності. URL : <http://vihovateli.com.ua/cons/3949-razvitie-tvorcheskoj-aktivnosti-doshkolnikov-vteatralizovanoj-deyatelnosti.html>.
15. Северин О. Як працювати над науково-методичною проблемою. URL : <http://osvita.ua/school/manage/general/32812/>.
16. Смольникова Г. Здоров'язбереження як вирішальний аспект в освітньому процесі ДНЗ URL : <http://www.ippo.org.ua/files/новини/ОСТАННІ.2010>.
17. Складові розвивального простору у груповому осередку ДНЗ. URL : https://kprmk.gov.ua/public/img/.../oseredki_u_dnz.docx 2012_11_60.pdf .
18. Тарасова О. С., Рибалка Н. О., Челомбитько Н. П. Організація гурткової роботи в ДНЗ. URL : http://e-kniga.in.ua/product/organzatsya_gurtkovo_roboti_v_dnz.
19. Ульянов О. Д. Інтерактивні технології розвитку мовлення дітей. URL : http://dnzromashka.rv.ua/attachments/article/59/Interaktivni_tehnologii_Yljanshyk.pdf.
20. Яковенко А. О. Загальнодидактичні аспекти дослідження мовленнєвої готовності до навчання у школі старших дошкільників. URL : <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/7581/1/Iakovenko.pdf>.